

Wydział Filozofii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II

rok akademicki 2012/2013

Kierunek

Przyrodznawstwo i filozofia przyrody

stopień pierwszy

studia stacjonarne

Karta przedmiotu: Metafizyka - Ontologia				
Forma zajęć:	wykład			
Wymiar godzinowy*	semestr zimowy	30	semestr letni	30
*Jeśli zajęcia prowadzone są np. w formie wykładu i ćwiczeń, należy podać wymiar godzinowy odrębnie dla każdej formy zajęć				
ECTS	semestr zimowy	2	semestr letni	2
Język przedmiotu	polski			
Forma zaliczenia*	semestr zimowy	Zbo	semestr letni	E
*Jeśli zajęcia prowadzone są np. w formie wykładu i ćwiczeń, należy podać formę zaliczenia odrębnie dla każdego typu zajęć				
CEL PRZEDMIOTU				
1.	zapoznanie z specyfiką poznania metafizycznego i odróżnienie go od innych typów poznania			
2.	omówienie różnych koncepcji bytów i różnych metafizyk oraz wskazanie na źródła różnicowań i konsekwencje			
3.	zapoznanie ze współczesną metafizyką realistyczną i sposobem jej uprawiania			
4.	dostarczenie rozumienia świata osób i rzeczy przez wskazanie na przyczyny ich istnienia i działania			
5.	odróżnienie metafizyki od nowożytnych i współczesnych ontologii			
WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI				
1.	podstawowa wiedza z zakresu szkoły średniej (liceum)			
2.	ogólna znajomość z fizyki i kosmologii			
3.	podstawowe umiejętności rozumienia tekstów filozoficznych			
EFEKTY KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU				Odniesienie do kierunkowego efektu kształcenia
W kategorii wiedzy				
1.	zna specyfikę poznania metafizycznego			K_W10, K_W17
2.	zna podstawowe zagadnienia, którymi zajmuje się metafizyka			K_W17, K_W10
3.	potrafi krytycznie analizować systemy filozoficzne i ukazywać ich założenia i konsekwencje			K_W15
4.	potrafi rozumiejąco wyjaśniać problemy metafizyczne, wskazując na ich przyczyny			K_W17
W kategorii umiejętności				
1.	potrafi stosować metodę metafizyki do rozwiązywania różnych problemów filozoficznych			K_U09
2.	potrafi rozumiejąco wyjaśniać i opisywać otaczającą go rzeczywistość			K_U07
3.	opanował specyfikę metafizycznego wyjaśniania i argumentacji			K_U10
4.	umie dobierać odpowiednie narzędzia metafizyczne do wyjaśniania problemów			K_U09, K_U13
W kategorii kompetencji społecznych				

1.	potrafi rozumiejąco wyjaśniać problemy i przedstawiać zasadne argumenty metafizyczne	K_K02
2.	potrafi prezentować wyniki swojej wiedzy metafizycznej i bronić jej racjonalności	K_K04
3.	potrafi ocenić i wartościować racjonalność i rzeczowość innej argumentacji	K_K05

TREŚCI PROGRAMOWE (OPIS TREŚCI ZAJĘĆ)

W pierwszej części wykładu student zapozna się z najbardziej nośnymi interpretacjami rzeczywistości (monistyczną, dualistyczną, pluralistyczną i realistyczną), które pojawiły się w dziejach filozofii i legły u podstaw uformowania się różnych koncepcji metafizyki (zwanych też od XVII w. ontologiami): metafizyki bytu materialnego, metafizyki bytu idealnego, metafizyki bytu możliwego, metafizyki bytu realnego. Druga część wykładu wprowadza studenta w sam proces rozumiejącego poznania świata, jakiego dostarcza metafizyka poszukująca odpowiedzi na pytanie: Dlaczego?. Poznanie to dokonuje się (1) poprzez wyodrębnienie powszechnych (transcendentalnych) właściwości bytów, takich jak: bycie rzeczą (treściowo określonym), jednym (wewnętrznie niesprzecznym), odrębnym, nośnikiem prawdy, dobra i piękna oraz odkrycie metafizycznych praw rządzących bytowniem rzeczy, takich jak: prawo tożsamości, niesprzeczności, wyłączonego środka, racji bytu, celowości i integralności;

(2) następnie wyodrębnienie złożań bytowych, które ukazują wewnętrzną strukturę bytów (akt i możność, materia i forma, substancja i przypadłość, istota i istnienie) i wyjaśniają ich naturę; (3) oraz przez wskazanie na uprzączynowany i analogiczny sposób bytowania rzeczy, który stanowi postawę sformułowania teorii przyczynowego i analogicznego poznania, a którym posługuje się metafizyka. Wykład poprzedzony jest refleksją metametafizyczną dotyczącą dziejów nazwy "metafizyka" (ontologia), ukazania specyfiki poznania metafizycznego, omówieniem metod wyodrębniania przedmiotu metafizyki, sposobów uzasadniania oraz wskaże się na potrzebę odróżniania metafizyki realistycznej od nowożytnych i współczesnych ontologii.

METODY DYDAKTYCZNE*

Metoda wykładu, dyskusje problemowe, udział w sympozjach

*Jeśli zajęcia prowadzone są np. w formie wykładu i ćwiczeń, należy opisać metody odrębnie dla każdej formy zajęć

SPOSOBY OCENY STUDENTA*

1.	egzamin ustny
2.	obecność na zajęciach

* Powinien się tu znaleźć dokładny opis metod oceny pracy studenta, w ramach danego przedmiotu. Do najbardziej popularnych form pomiaru/oceny pracy studenta należą np.: egzaminy ustne lub pisemne, eseje/ wypracowania, dysertacje, prace semestralne/ roczne/ dyplomowe, projekty i ćwiczenia praktyczne, ocenianie ciągłe.

SPOSOBY OCENY STUDENTA - SZCZEGÓŁY*

Efekty kształcenia	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 4	Na ocenę 5
Wiedza	nie zna problematyki metafizycznej, nie potrafi formułować i wyjaśniać problemów metafizycznych i samodzielnie wyjaśniać	słabo zna problematykę metafizyczną, słabo formułuje i wyjaśnia problemy metafizyczne, nie potrafi samodzielnie wskazać metafizycznych założeń i konsekwencji	zna podstawową problematykę metafizyczną, potrafi krytycznie analizować stanowiska filozoficzne, potrafi formułować i rozwiązywać problemy metafizyczne	posiada szeroką wiedzę z zakresu metafizyki, potrafi wnikliwie analizować stanowiska metafizyczne, potrafi samodzielnie formułować i rozwiązywać problemy metafizyczne
Umiejętności	nie potrafi stosować metody metafizyki, nie potrafi wyjaśniać problemów metafizycznych i dobierać odpowiedniej argumentacji, nie potrafi korzystać	słabo orientuje się w stosowaniu metody metafizyki, mało samodzielnie analizuje teksty filozoficzne, w słabym stopniu opanował wiedzę z zakresu metafizyki klasycznych i innych systemów filozoficznych	potrafi posługiwać się metodą metafizyki, potrafi samodzielnie analizować teksty metafizyczne, dobierać odpowiednie argumentacje metafizyczne, opanował dobrze wiedzę z zakresu metafizyki klasycznej i innych systemów filozoficznych	bardzo sprawnie potrafi posługiwać się metodą metafizyki i argumentacja metafizyczną, w pełni samodzielnie czyta i analizuje teksty filozoficzne, bardzo dobrze opanował wiedzę z zakresu metafizyki klasycznej i innych systemów filozoficznych

Kompetencje społeczne	nie potrafi dyskutować problemów metafizycznych, nie potrafi dobrać i przedstawić odpowiedniej argumentacji metafizycznej, nie potrafi ocenić wartości racjonalności i zasadności innej argumentacji	w słabym stopniu potrafi dyskutować problemy metafizyczne, przedstawiać zasadną argumentację oraz formułować zarzuty, mało komunikatywnie formułuje swoje myśli, niewystarczająco potrafi ocenić racjonalność i rzeczowość innej argumentacji	potrafi dyskutować problemy metafizyczne, przedstawiać obiektywną i zasadną argumentację oraz formułować zarzuty, potrafi prezentować wyniki swoich badań i bronić zasadności własnej argumentacji, potrafi ocenić i wartościować racjonalność i rzeczowość innej argumentacji	potrafi bardzo wnikliwie dyskutować problemy metafizyczne, zasadnie przedstawia własną argumentację oraz rzetelnie formułuje zarzuty, jasno i metodycznie prezentuje wyniki swoich badań i zasadność argumentacji, kompetentnie ocenia i wartościuje racjonalność i rzeczowość czyjejs argumentacji
	* Proszę opisać stopień realizacji zakładanych efektów kształcenia dla przedmiotu, np.. Student nie posiada podstawowej wiedzy na temat..., ma uporządkowaną wiedzę w zakresie..., nie potrafi tworzyć własnych narzędzi pracy..., potrafi sformułować problem i wskazać jego rozwiązanie..., nie angażuje się w proces nauki..., ma świadomość potrzeby podnoszenia swoich kompetencji...;			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA				
Forma aktywności			Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności*	
godziny kontaktowe z nauczycielem			60	
przygotowanie się do egzaminu			50	
udział w sympozjach i dyskusjach			10	
SUMA GODZIN:			120	
* Średni nakład pracy studenta waha się od 1500 do 1800 godzin w roku akademickim, co oznacza, że 1 ECTS odpowiada 25-30 godzinom pracy studenta.				
SUMARYCZNA LICZBA ECTS DLA PRZEDMIOTU:			4	
BIBLIOGRAFIA PODSTAWOWA				
1.	A. Maryniarczyk, Zeszyty z metafizyki 1-6, Lublin 2000-2007 (wraz z fragmentami tekstów klasycznych).			
2.	M.A. Krąpiec, Metafizyka. W: Wprowadzenie do filozofii, Lublin 2003.			
3.	M.A. Krąpiec, A. Maryniarczyk, Rozmowy o metafizyce, Lublin 1997.			
4.	A. Maryniarczyk, Człowiek wobec świata, Lublin 2009.			
BIBLIOGRAFIA UZUPEŁNIAJĄCA				
1.	E. Gilson, Realizm tomistyczny, Warszawa 1968.			
2.	P. Jaroszyński, Metafizyka czy ontologia, Lublin 2011.			
3.	S. Swieżawski, Z dziejów filozofii klasycznej, Kraków 2000.			
4.	W. Stróżewski, Ontologia, Kraków 2005.			
5.	G. Reale, Historia filozofii starożytnej, tłum I. E. Zieliński t.1-5, Lublin 1996-2002.			
6.	P. Jaroszyński, Metafizyka czy ontologia, Lublin 2011.			

Lublin, 22.06.2012

miejsce, data

ks. Andrzej Maryniarczyk

podpis osoby odpowiedzialnej za przygotowanie karty przedmiotu